

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

СПРАВА «ЛИВАДА ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF LIVADA v. UKRAINE)

(Заява №21262/06)

Стислий виклад рішення від 26 червня 2014 року

11 жовтня 2003 року працівник міліції під прикриттям здійснив оперативну закупівлю у заявника конопель, після чого заявника було затримано за порушення правил обігу наркотичних засобів та на три дні взято під варту для отримання результатів експертизи вилучених наркотичних засобів.

14 жовтня 2014 року на підставі експертного висновку слідчий виніс постанову про затримання заявника та взяття його під варту за вчинення злочину у сфері незаконного обігу наркотичних засобів.

17 жовтня 2003 року заявник постав перед Ленінським районним судом м. Харкова, який в якості запобіжного заходу обрав йому тримання під вартою.

Наприкінці 2003 року Комінтернівський районний суд м. Харкова (далі - суд першої інстанції) розпочав розгляд справи щодо заявника та подовжив застосований до нього запобіжний захід. Заявник неодноразово подавав як до суду першої інстанції, так і до апеляційного суду Харківської області (далі - апеляційний суд) клопотання про зміну запобіжного заходу, проте суди кожного разу відмовляли в їх задоволенні.

10 серпня 2006 року суд першої інстанції визнав заявника винним у вчиненні інкримінованих йому злочинів і призначив покарання у вигляді п'яти років розбавлення волі з конфіскацією майна. Пізніше апеляційний суд залишив висновки суду першої інстанції без змін, змінивши лише підстави кваліфікації діяння, у вчиненні якого заявник обвинувачувався, та зменшив призначене покарання до трьох з половиною років позбавлення волі.

До Європейського суду з прав людини (далі - Європейський суд) заявник скаржився за пунктом 1 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція) на незаконність тримання його під вартою з 11 до 17 жовтня 2003 року; за пунктом 3 статті 5 на те, що тривалість його тримання під вартою була надмірною; за пунктом 4 статті 5 на те, що його клопотання про зміну запобіжного заходу не були судами розглянуті належним чином.

Європейським судом було встановлено порушення пункту 1 статті 5 Конвенції у зв'язку із адміністративним затриманням заявника з 11 до 14 жовтня 2013 року для забезпечення його доступності для допиту у кримінальній справі та наступним затриманням заявника з 14 до 17 жовтня того ж року на підставі постанови слідчого в рамках кримінального провадження. Таким чином, впродовж періоду з 11 до 17 жовтня 2003 року тримання заявника під вартою здійснювалось не на підставі рішення суду і було визнано Європейським судом як свавільне позбавлення заявника свободи.

Щодо тривалості досудового тримання заявника під вартою Європейським судом було констатовано порушення пункту 3 статті 5 Конвенції з огляду на те, що суди при винесенні рішень про продовження строку тримання заявника під вартою не розглянули належним чином питання про необхідність застосування такого запобіжного заходу у цій справі.

Порушення пункту 4 статті 5 Конвенції було констатовано у зв'язку з відсутністю в національному законодавстві порядку перегляду законності продовжуваного тримання під вартою після закінчення досудового слідства.

¹ Заявник подав низку інших скарг за Конвенцією. Розглянувши ці скарги з урахуванням усіх наявних у нього документів та тією мірою, якою вони охоплювались його компетенцією, Суд встановив, що вони не виявили жодних ознак порушення прав і свобод, які гарантуються Конвенцією.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Оголошує* скарги за пунктами 1, 3 і 4 статті 5 Конвенції прийнятними, а решту скаргу заяві - неприйнятними;
2. *¹ *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 5 Конвенції;
3. *Постановляє*, що було порушення пункту 3 статті 5 Конвенції;
4. *Постановляє*, що було порушення пункту 4 статті 5 Конвенції;
5. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач має виплатити заявникові нижченаведені суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
 - (i) 10 000 (десять тисяч) євро відшкодування моральної шкоди плюс будь-які податки, що можуть нараховуватись;
 - (ii) 500 (п'ятсот) євро компенсації судових та інших витрат плюс будь-які податки, що можуть нараховуватись, які мають бути перераховані безпосередньо на банківський рахунок адвоката заявника, пана Т. Калмикова;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

6. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».